

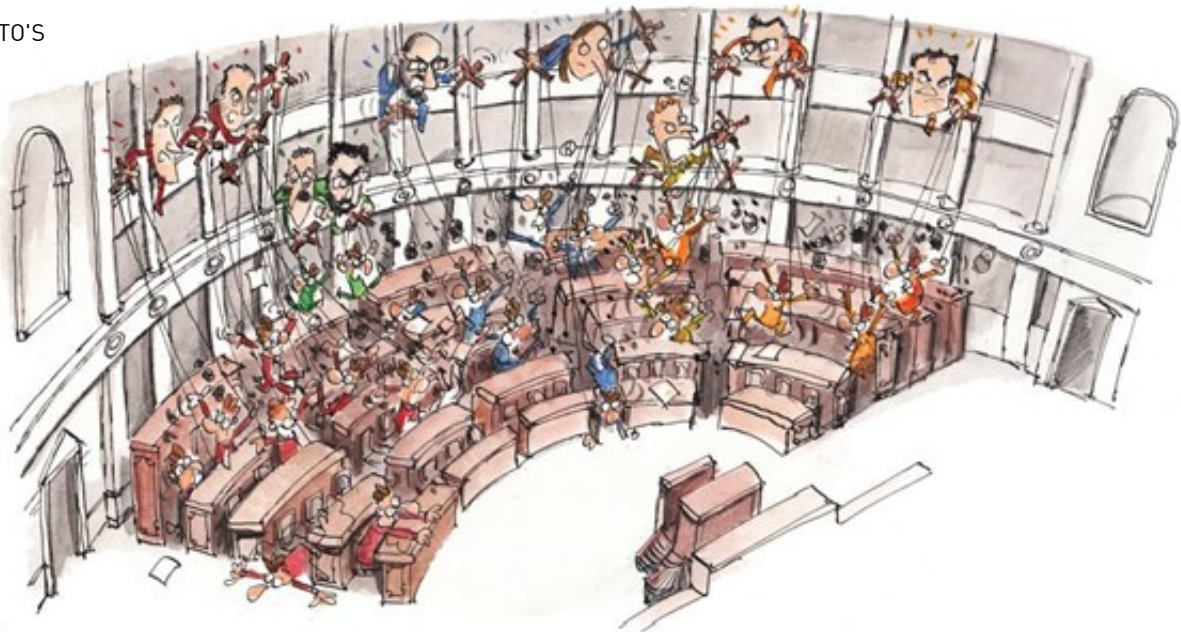
PARTIJVOORZITTERS WRINGEN DEMOCRATIE DE NEK OM

WALTER ZINZEN. Waarom euthanasie lijkt op onderwijs

28/06/2013 | Walter Zinzen

De oude politieke cultuur is nog springlevend, betoogt Walter Zinzen. Kijk maar naar de behandeling van twee belangrijke maatschappelijke dossiers, euthanasie en onderwijs. De beslissingen vallen in de partijhoofdkwartieren, niet in het parlement.

2 FOTO'S

Joris Snaet

Wie? Gewezen journalist bij de VRT.

Wat? Ethische kwesties zoals euthanasie mogen niet het keurslijf van regering versus oppositie gedrongen worden.

De politieke partijen formuleren nieuwe boodschappen, programma's en ideeën. Fantastisch! Maar ze blijven trouw aan de oude vormen en gedachten en wringen dus bij iedere gelegenheid de representatieve parlementaire democratie de nek om. Ook zij die beweren te geloven in de kracht van verandering blazen duchtig hun partijtje mee. Kort gezegd komt het erop neer dat de verkozenen des volks beschouwd worden als handpoppen, die doen en laten wat ze opgedragen wordt door wie aan de touwtjes trekt. En nee, het zijn niet de kiezers die de

poppetjes doen dansen, maar de partijvoorzitters en hun vertrouwelingen. Dit is de afgelopen weken tot tweemaal toe pijnlijk duidelijk geworden: bij het begin van het euthanasiedebat in het federale parlement en tijdens de crisis over de onderwijshervorming in de Vlaamse regering. De aanloop naar het euthanasiedebat leek nochtans veelbelovend. Wetsvoorstellen, uitgewerkt door senatoren en niet door ministeriële kabinetten, werden ingediend om door de voltallige Senaat te worden besproken. Nadien zouden de voorstellen, zoals het hoort, goedgekeurd of afgewezen worden over de partijgrenzen heen. Maar nog voor de indiening een feit was, leken plots de dagen van Dehaene II terug. Dat kabinet was van start gegaan met een akkoord dat eeuwigheidswaarde heeft gekregen vanwege het laatste zinnetje. Dat zinnetje kwam erop neer dat de meerderheidspartijen zich niet zouden laten verleiden tot beslissingen waarover in de regering geen consensus bestond. Met andere woorden dat ze niet zouden meewerken aan wisselmeerderheden. Een manoeuvre van de toenmalige CVP om te verhinderen dat een... euthanasiewet zou worden goedgekeurd.

De CVP is ondertussen verveld, vernieuwd en omgevormd tot CD&V. Maar nog steeds gedooft ze geen wisselmeerderheden. Nog steeds wil ze, ondertussen een kleine partij geworden, verhinderen dat wetten worden goedgekeurd waar zij het niet mee eens is of die zonder haar zijn opgesteld. Een door en door antidemocratische houding, waar ook andere partijen zich wel eens aan bezondigen. Denken we maar aan de GAS-boetes, mee goedgekeurd door volksvertegenwoordigers die er eigenlijk tegen waren. Zo wou het immers de partijdiscipline.

Onbegrijpelijk

Zo'n houding is niet alleen ondemocratisch maar ook onbegrijpelijk, al helemaal als het over ethische kwesties gaat. Euthanasie is letterlijk een zaak van leven en dood, waar even letterlijk ieder individu vroeg of laat mee te maken krijgt. Is dat een onderwerp dat in het keurslijf van regering versus oppositie moet gedrongen worden? Is er één probleem denkbaar dat meer geschikt is dan euthanasie om er ieder parlements lid volgens eigen inzicht en geweten over te laten beslissen? En dat er bijgevolg een meerderheid ontstaat die losstaat van coalitie-afspraken? Maar neen, de 'consensus' in de regering is meer waard dan een stemming waarbij de grenzen tussen meerderheid en oppositie verdwijnen. En dus moet de premier opdraven om een akkoord te vinden in de parlementsfracties. Een schending van de scheiding der machten dit keer. De regering heeft zich niet te moeien met parlementaire aangelegenheden.

Wie gehoopt had dat dit soort toestanden in het autonome Vlaanderen niet meer zouden voorkomen, is bedrogen. De manier waarop het onderwijsakkoord tot stand is gekomen, is vanuit democratisch standpunt een regelrechte schande. Onderwijs is, net als euthanasie, een zaak die ieder individu aanbelangt en belangrijker is dan de samenhang van een kabinet. Wat is er dan normaler dan een breed parlementair debat over zo'n vitale kwestie? De minister van Onderwijs had zijn hervormingsplannen direct in het parlement moeten indienen. Was een regeringspartij het er niet mee eens? Haar parlementsfractie had bezwaren kunnen formuleren in het halfroond. De burgemeester van Antwerpen had dáár zijn duivels kunnen ontbinden. Had amendementen kunnen indienen. Had kunnen discussiëren met de voorstanders. Waarna een stemming had kunnen plaats vinden in alle openheid.

Achter gesloten deuren

Maar nee, het plan werd alleen in de regering besproken. Achter gesloten deuren. Toen de ministers er niet uit raakten, werden de partijvoorzitters opgetrommeld. De partijvoorzitters! Onderwijsspecialisten, ongetwijfeld. Een akkoord bleek uiteindelijk alleen mogelijk 'na een

verlossend telefoontje uit het Antwerps stadhuis'. Vervolgens mochten de meerderheidsfracties het voorgekookte akkoord goedkeuren. Dit alles werd door de media – die naar eigen zeggen zo goed bezig zijn – gerapporteerd alsof het de gewoonste zaak van de wereld is.

Neen, België is geen land waar twee democratieën naast elkaar bestaan. België is een land waar potentaten op ieder niveau een schertsvertoning maken van de democratie. Waar blijven de 'indignados'?